

Nová evangelizace pro předávání křesťanské víry

Synoda biskupů

7. – 28. 10. 2012

ÚVOD

Úmysl synody

- Pozvat lidi k znovuobjevení své víry (čl. 2)

Návaznost na předchozí (čl. 3):

- Druhý vatikánský koncil
- Evangelii nuntiandi (1975, papež Pavel VI., apoštolská exhortace)
- Redemptoris missio (1990, papež Jan Pavel II., encyklika)
- Novo millennio ineunte (2001, papež Jan Pavel II., apoštolský dopis)

Očekávání od synodu (čl. 4 a 5)

- V uplynulém desetiletí církev vyvinula na různých úrovních mnoho evangelizačních iniciativ, které přinesly různé výsledky – **synod by měl dát odpověď na to, co je církev povolána dnes konat**: místo pro povzbuzení, sdílení a porovnání zkušeností a aktivit.

Hlavní téma synodu (čl. 6-9):

- Církev je po staletí věrná poslání jít do celého světa, hlásat evangelium a křtít národy. Synoda chce dát důraz na misii církve, kterou je třeba znovu promyslet v důsledku sociálních a kulturních změn, které hluboce ovlivňují vnímání lidí: sebe sama a světa a také osobní cestu k víře v Boha;
- V zemích, kde bylo křesťanství po staletí hlásáno, dnes slábne schopnost být svědky evangelium. **Úkolem dneška není vymýšlet něco nového nebo podnikat nové iniciativy v šíření evangelia, ale žít víru v duchu** prohlášení papeže Pavla VI. v encyklice EN: „**Misie totiž obnoví církev**, upevní víru a křesťanskou identitu a vnese novou horlivost a nové stimuly. *Víra zesílí předáváním!*“ (JP II, RM čl. 2)

Hlavní téma synodu (čl. 6-9):

- schopnost hlásat Boží slovo na nových pouštích našeho života tak, aby bylo slyšeno a aby mu bylo rozuměno;
- dát novou horlivost víře a svědectví křesťanů a jejich komunitám;
- víra se posiluje tím, že je šířena.

Od II. VS k Nové evangelizaci (čl. 10-14)

- II. VS:
 - církev odpověděla na rozdělení světa obnovenou silou univerzálního povolání ke spáse, kterou Bůh slíbil všem lidem;
 - II. VS považoval evangelizaci za nejdůležitější úkol církve (všech pokřtěných) – ne jeden z mnohých, ale za základní, který dává dynamiku všem ostatním. Evangelizace je energií, která umožňuje církvi naplňovat její cíl – zejména odpovědnost za povolání ke svatosti.

Od II. VS k Nové evangelizaci (čl. 10-14)

- Pavel VI.:
 - velká neznalost základních principů (dogmat) své víry; mnoho lidí touží poznat Krista jiným způsobem, než tím, který zažili jako děti;
 - církev musí neustále hledat správný způsob a jazyk, jak víru předkládat;

Od II. VS k Nové evangelizaci (čl. 10-14)

- Jan Pavel II.:
 - evangelizace je klíčovým bodem jeho učení; koncept nové evangelizace rozvíjel v mnoha svých vystoupeních; NE adresoval zejména zemím s křesťanskou tradicí;
 - je třeba obnovit předivo vztahů mezi křesťany ve společnosti a podpořit zachování křesťanských tradic přijatelných pro celou společnost;

Od II. VS k Nové evangelizaci (čl. 10-14)

- Benedikt XVI.:
 - pravidelně se vrací k tématům II. VS a Nová evangelizace: prosazuje hermeneutiku obnovy a reformy v kontinuitě s tradicí církve;
 - Vyhlášení Roku víry považuje za dobrou příležitost, aby lidé porozuměli textům II. VS, které nám odkázali koncilní otcové a které jsou stále brilantní;

Struktura dokumentu:

1. kapitola: **znovuobjevení srdce evangelizace – tj. setkat se s Ježíšem Kristem, Bohem Otcem v evangeliu** určeného lidem; s Bohem, který nás proměňuje, shromažďuje a uvádí skrze dar Ducha Svatého do nového života, který zakoušíme v přítomnosti a v církvi;

Struktura dokumentu:

2. kapitola: zabývá se náročnými změnami, které mají vliv na to, jak prožíváme svoji víru a jak žijí naše komunity;
3. kapitola: zabývá se místy, osobami, způsoby a aktivitami v předávání křesťanské víry (liturgie, katecheze a dílo charity) – víra potřebuje vyznání, slavení, žití a modlitbu.

Struktura dokumentu:

4. kapitola: oblasti pastorage, zvláště ty, které jsou určeny k hlásání evangelia a předávání víry

Kapitola č. 1:

JEŽÍŠ KRISTUS, EVANGELIUM O BOHU URČENÉ LIDEM

Ježíš Kristus, dobrá zpráva od Boha pro lidi

- Křesťanská víra není pouhým vyučováním, moudrým mluvením, kodexem morálních příkazů nebo tradice. Křesťanská víra je opravdovým **setkáním** a **vztahem** k Ježíši Kristu. Předávání víry proto znamená **vytvořit** na každém místě a v každém čase **podmínky**, které povedou k setkání mezi osobou a Ježíšem Kristem. (čl. 18)

Ježíš Kristus, dobrá zpráva od Boha pro lidi

- Toto setkání mezi člověkem a Ježíšem Kristem se vyznačuje:
 - je velkým darem Otce lidstvu
 - jsme na něj připravováni aktivitou Ducha Svatého v nás
 - při tomto setkání cítíme přitažlivost, která nás vede k proměně, k vidění novým dimenzí toho, kým jsme a činí nás účastníky Božího života. (čl. 19)

Ježíš - evangelizátor

- základním aspektem evangelizace je potřeba, aby křesťané znali jádro křesťanské víry, které je mnohým z nich neznámé. To je třeba **formulovat novým způsobem.** (čl. 20)
- Ježíš sám je evangeliem, o kterém mluvili proroci (čl. 21)
- Největším darem, který dostali učedníci od Krista je to, že „otevřel jejich mysl pro porozumění Písmu“ (Lk 24,45), (čl. 22)

Ježíš - evangelizátor

- Účelem Ježíšovy evangelizace je přivést lidi do intimního vztahu s Otcem a Duchem Svatým. Tomuto cíli bylo podřízeno i jeho učení a zázraky. **Lidé měli poznat, že jsou Bohem milováni.**
- Základním prvkem Ježíšovy metody evangelizace je způsob, jak Ježíš jednal s lidmi – pozval každého bez rozlišování. Ježíš znal způsob, jak proniknout do hlubiny člověka a probudit v něm víru v Boha, který nás ve své lásce předchází. **Věřit v Boží lásku** je srdcem křesťanské víry (čl. 23)

Ježíš - evangelizátor

- Ježíšova evangelizace vede člověka ke zkušenosti obrácení – člověk rozpozná, že cílem života je naplňování Boží vůle.
Evangelizace a povolání ke svatosti jsou vnitřně vzájemně spojeny (čl. 24)

Církev – evangelizovaná a evangelizující

- Ježíšovi učedníci byli posláni, aby pokračovali v Ježíšově díle poté, když:
 - byli s Ježíše a žili s ním
 - byli jím uvedeni do nové životní zkušenosti
 - dostali podíl na jeho božském životě
- pak dostali moc nad démony a nemocemi
- vydali se do vesnic, kázali evangelium a každého uzdravovali. (čl. 25)

Církev – evangelizovaná a evangelizující

- Pavel VI.: církev existuje proto, aby evangelizovala. **Evangelizace je tedy její nejhlubší identitou.** Tak pokračuje ve sdílení Božího života. Vše, co církev koná, je vždy aktem evangelizace. Všechno má plný význam, když se stane svědectvím, zdrojem přitažlivosti a proměny, kázáním a hlásáním evangelia celou církví a každým pokřtěným člověkem (čl. 27)

Evangelium, dar pro každého člověka

- Ježíšovo evangelium je určeno **pro každého člověka**, zvláště pak pro ty, kteří jsou na okraji společnosti. Ježíš s nimi přebýval, uschoptil je prožít svobodu, jedl s nimi, zacházel s nimi jako s bratry a sestrami a jako s přáteli. Pomáhal jim **pocítit Boží lásku**. (čl. 28)

Evangelium, dar pro každého člověka

- Svoboda a spása jsou darem pro fyzickou i spirituální stránku každého člověka. Přinášejí ji dvě činnosti Ježíšovy evangelizace: **uzdravení** a **odpuštění** hříchů. Osvobozuje lidi od nemocí a utrpení a zejména od hříchu. (čl. 29)
- Víra v Krista a v církev by neměla být cizincem v tomto světě, ale naopak, měla by jej permanentně proměňovat (čl. 30)

Evangelium, dar pro každého člověka

- **Evangelizace spočívá v nabízení evangelia, které proměňuje člověka, jeho svět a jeho osobní historii.**
- Každá místní církev má velké bohatství v lidech, kteří žili svatě a nasadili se pro evangelizaci a zanechali nám své práce, modlitby, modely výchovy a duchovních cest, cest uvádění do víry a výchovné instituce. **Tyto zkušenosti předchůdců je třeba studovat a poučit se z nich. (čl. 31-32)**

Povinnost evangelizovat

- Povinnost evangelizovat uvádí sv.Pavel 1 K 9,16. Jde o **vyvolání touhy po spáse** (Ježíšova řeč k Samaritánci: „Kdybys znala dar Boží...“). Evangelizovat však může jen ten, který má vlastní zkušenost s Boží láskou a je schopen ji nabídnout těm, kteří o Bohu ještě neslyšeli. (čl. 33-34)
- Nestačí přivést nebo povzbudit lidi k životu podle svědomí, budovat komunity založené na spravedlnosti, svobodě, míru a solidaritě. **Církev musí nabízet neocenitelný dar, který dostala od Boha:** univerzální společenství Božích přátel, které čerpá z daru těla a krve Božího syna a získává jistotu o odpuštění hříchů a životě z lásky, která se rodí z víry. (čl. 35-36)

Evangelizace a obnova církve

- Církev potřebuje **stále znovu slyšet Boží slovo** – důvody pro svoji naději a nové přikázání lásky, aby byla schopna evangelizovat. (čl. 37)
- Když církev zůstane u mrtvého Krista, nebude schopna předávat život. Apoštolové se museli setkat se Vzkříšeným a dotýkat se ho, prožít radost ze setkání s ním, a teprve pak byli schopni mu důvěřovat a znovu spustit síť k lovu. (čl. 38)

Evangelizace a obnova církve

- Klíčovou skutečností pro efektivitu evangelizace je její schopnost být církví – tj. společenstvím bratrů a sester, živým Tělem Kristovým. To znamená, že **rozhodujícím je eklesiální a spirituální faktor**. Účinné předávání víry není výsledkem efektivních komunikačních strategií! (čl. 39)

Evangelizace a obnova církve

- základní duchovní charakter evangelizace dává církvi **Duch Svatý** a snaha **podobat se ukřižovanému Kristu, který zjevuje světu tvář Boží lásky a společenství s ním** (čl. 40)
- úkolem církve je být otevřená pro všechny, kteří chtějí tuto lásku poznat a být jí živeni (čl. 40)

Kapitola č. 2:

ČAS PRO NOVOU EVANGELIZACI

„Jděte do celého světa...“

- Tento příkaz platí univerzálně pro všechny doby a předpokládá přizpůsobení forem a metod evangelizace konkrétní historické situaci. (čl. 41)
- Změny mají pozitivní i negativní aspekty. Pozitivní dovolují rozvoj lidské kultury a růst vzdělanosti v mnoha oblastech a církvev je podporuje svědectvím o naději, kterou v sobě nesou. Negativní: ztráta smyslu pro posvátno, snaha být si sám architektem své přirozenosti a údělu v konečném důsledku člověka deprivuje. (čl. 43)

„Jděte do celého světa...“

- „Nová evangelizace“ volá po nových způsobech hlásání evangelia v zemích, které jsou nejvíce vystaveny sekularizaci – jde o země s křesťanskou tradicí. (čl. 43)
- Nová evangelizace je primárně **nezbytností**, dále **schopností rozlišovat** a konečně **podnětem** pro církev našich dnů. (čl. 44)

Otázka „Nové evangelizace“

- Termín „nová evangelizace“ použil poprvé **papež JP II.** na shromáždění biskupů latinské Ameriky v roce 1983. Chtěl jím zdůraznit, že nejde o re-evangelizaci, ale **novou evangelizaci co do zápalu, metod a vyjádření víry.** Podobně se vyjádřil v dalších posynodálních exhortacích o církvi na jednotlivých kontinentech. (čl. 45)

Otázka „Nové evangelizace“

- podle odpovědí na otázky Lineament je nová evangelizace **„schopností církve obnovit svoji společnou zkušenost víry a hlásat ji v nových situacích, ke kterým došlo v jednotlivých kulturách v posledních desetiletích. Tuto zkušenost potvrdily místní církve na celém světě. (čl. 47)**

Otázka „Nové evangelizace“

- Prostředí globalizovaného světa oslabuje vazby k institucím a tradicím. Důsledky jsou podle všech respondentů Lineament stejné:
 - oslavení víry v křesťanských komunitách
 - pokles úcty k autoritě magisteria
 - individuální přístup k přináležitosti k církvi
 - pokles náboženské praxe
 - odstoupení od snahy předat víru novým generacím (čl. 47 a 48)

Otázka „Nové evangelizace“

- V uvedené souvislosti má nová evangelizace **formu výzvy**, aby církve shromáždila svoji duchovní sílu, opřela se o ni a zaujala jasnou a aktivní roli v nových kulturních podmínkách tím, že rozlišuje, co je dobré v těchto nových oblastech a s novou vitalitou své víry dostála povinnosti evangelizovat (čl. 49)

Oblasti pro Novou evangelizaci

- Církev musí být schopna rozlišit a popsat oblasti, v nichž má evangelizovat. Těmito oblastmi jsou: kultura, společnost, ekonomika, občanský život a náboženství (čl. 51)
- Za prioritní je považována **oblast kultury** vzhledem k jejímu významu. Vliv současné kultury na každodenní život občanů působí na jejich mentalitu, v níž Bůh chybí zcela nebo zčásti a jeho existence je závislá na lidském vědomí. (čl. 52)

Oblasti NE: kultura

- Nebezpečí pro křesťanský život je spatřováno v tom, že **současná sekularizovaná kultura** neútočí proti křesťanství přímo, ale uvádí jej do **spotřební mentality**, která vede k **povrchnosti** v životě i v odpovědnosti za něj. **Pravda je relativizována**, proto se ztrácí zájem o její hledání. Někteří jednotlivci se tak vrací do individualistických forem spirituality nebo k neo-pohanství. (čl. 52)

Oblasti NE: kultura

- K pozitivním stránkám sekularizace patří, že věřící i nevěřící sdílejí společnou **lidskost** – to může být vstupním bodem pro evangelizaci – lidskost lze očišťovat podle vzoru Ježíše Krista. Vede k otázkám, co je opravdová a pravdivá lidskost. Hledání odpovědí je pro křesťany motivací k zachovávání povinnosti žít a svědčit o víře tak, aby byla pravá tvář Boha vidět na každém člověku. (čl. 54)

Oblasti NE: sociální oblast

- V sociální oblasti je problémem fenomén velké **migrace**, kdy lidé opouštějí zemi svého původu a ve velkých městech ztrácejí mnohé, co utvářelo jejich život, včetně náboženství. Důvody jsou zpravidla ekonomické. Pozitivem této situace je, že může vést k rozvoji nových forem solidarity a novým způsobem sdílení rozvoje dobra pro všechny. (čl. 51)

Oblasti NE: ekonomie

- Stále existuje problém nerovnováhy mezi Severem a Jihem v přístupu a distribuci zdrojů – přírodních a lidských. Od církve se očekává, že bude žít evangelijní ideál chudoby a podnikne pro to konkrétní osvětlu a kroky. (čl. 56)

Oblasti NE: občanský život

- Jde o podíl na naplňování závazků společnosti:
 - zachování míru, rozvoje a osvobození národů
 - mezinárodní regulace a spolupráce vlád
 - hledání možných oblastí pro vzájemné naslouchání, dialog a spolupráci mezi odlišnými kulturami a náboženstvími
 - obrana lidských práv a národů, zejména menšin
 - podpora nejzranitelnějších osob
 - zachování integrity stvoření pro budoucnost naší planety (čl. 57)

Oblasti NE: vědecký rozvoj a technologie

- Vědecký pokrok a mnohé výsledky vědy v sobě skrývají nebezpečí, že se věda stane jakýmsi náboženstvím, které zajistí prosperitu a okamžité uspokojení člověka. (čl. 58)

Nová hranice v oblasti komunikace

- Komunikace je šestou oblastí, která je dnes pro církev velkou výzvou, a to zvláště internet, který je prostorem pro vytváření nových vztahů s potenciálem vlivu na společnost a její kulturu (čl. 59 a 60)
- Komunikační technologie a prostor, který vytvářejí, je třeba vidět pozitivně a bez předsudků, jako zdroj, který vyžaduje rozlišování, moudrost a odpovědné jednání. (čl. 60)

Nová hranice v oblasti komunikace

- Pro církve jsou tato média od začátku využívána pro šíření evangelia. V posledních letech vzrostlo využívání tradičních médií (tištěné slovo a rozhlas), ale nová média se stávají většinovým nástrojem evangelizace, neboť umožňují interakci na různých úrovních: místní, národní, kontinentální a globální. (čl. 61)

Změny v náboženské oblasti

- V odpovědích na Lineamenta je doporučeno **přidat náboženství jako sedmou oblast kvůli důkladnějšímu porozumění návratu smyslu pro náboženství a potřebě různých forem spirituality, zvláště mezi mladými lidmi;**
- přesto, že sekularizace vede k oslabení smyslu pro spiritualitu a k prázdnotě srdce, ukazuje se v mnoha regionech významné náboženské oživení. Katolická církev sama je aktivnější v poskytování zdrojů a příležitostí k evangelizaci než byla v několika předchozích desetiletích. (čl. 63)

Změny v náboženské oblasti

- Tento fenomén (oživení náboženství) umožňuje obnovit prvek lidské identity, a to náboženství, a tím narušit omezení pohledu na osobu jen v horizontální rovině. Můžeme se vrátit k náboženské zkušenosti a jejímu stěžejnímu postavení v myslích lidí, v dějinách, pro smysl života a hledání pravdy. (čl. 64)
- problémem je činnost nových náboženských skupin, které lze přirovnat k sektám, neboť využívají své emocionální a psychické převahy a slibují prosperitu a úspěch v životě. Takové metody nemohou křesťanská společenství napodobovat. Mohou se však inspirovat horlivostí těchto skupin a tím, že dávají jednotlivcům pocit důležitosti jejich života. (čl. 66)

Změny v náboženské oblasti

- Tato situace dává větší význam církevním setkáním a dialogu s velkými náboženskými tradicemi z těchto důvodů:
 - lepší porozumění složitosti slovníku a formám náboženství v lidstvu
 - lépe pochopit způsoby, jimiž křesťanská víra vyjadřuje náboženskou povahu lidské duše
 - obohatit náboženské dědictví lidstva jedinečným charakterem křesťanské víry (čl. 67)

Křesťanství uvnitř těchto oblastí

- Synoda má pomoci v rozlišování, jak má církev jednat vzhledem k výzvám, které jí předkládají jednotlivé výše popsané oblasti. (čl. 68)

Křesťanství uvnitř těchto oblastí

- Víra mnoha věřících členů církve slábne, odcházejí z církve, nenalézají zde adekvátní a přesvědčivé odpovědi na výše uvedené výzvy. Nemají dostatečné doprovázení ve víře. Na druhé straně je třeba brát v úvahu „tajemství nepravosti“, boj s drakem, který „v hněvu vůči té ženě rozpoutal válku proti ostatnímu jejímu potomstvu“ (Zj 12, 17), a také lidskou svobodu, neboť v té se člověk může rozhodnout i proti Bohu.
- NE by se měla snažit směřovat svobodu každého člověka směrem k Bohu, který je zdrojem pravdy, dobroty a krásy. Obnova ve víře by měla člověku pomoci překonat překážky k autentickému křesť. životu podle přikázání milovat Boha a bližního. (čl. 69)

Křesťanství uvnitř těchto oblastí

- Zmíněné skutečnosti v jednotlivých oblastech mají i pozitivní význam pro víru. Např. migrace umožňuje výměnu darů mezi místními církvemi, zvláště načerpání energie a vitality od věřících, kteří se přistěhovali; dále kontakt s nekřesťany církev učí, že misie je dnes záležitostí všech pěti kontinentů, že otázka po Bohu je součástí procesu setkávání, vzájemné výměny a obnovy sociálních vztahů. (čl. 70)

Křesťanství uvnitř těchto oblastí

- V ekonomické oblasti nabývá na významu zvláště v době ekonomické krize chřisticivní práce jako nástroj NE. Péče a solidarita mnoha křesťanských komunit pro chudé ve světě, kde je kladen důraz na nákupy a vlastnění, má zvláštní přínos pro hlásání evangelia a svědectví víry. (čl. 71)

Křesťanství uvnitř těchto oblastí

- Zvláštní ohlas v církvi má náboženství sektor. Odpovědi na Lineamenta zmiňují jako první ekumenický dialog. Aby byli křesťané schopni hlásat evangelium, je nezbytné, aby byli jednotni mezi sebou. Jde o ochotu nechat se proměňovat Duchem, abychom byli stále ve shodě s obrazem Krista:
„...aby všichni byli jedno jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni byli v nás, aby tak svět uvěřil, že jsi mě poslal.“ (čl. 72)

Křesťanství uvnitř těchto oblastí

- K náboženské oblasti patří také mezináboženský dialog. Šíření přítomnosti velkých náboženství, zejména islámu, v zemích se starobyrou křesťanskou tradicí, nám má být podnětem k hledání nových forem tohoto dialogu. Pro křesťanské komunity je příležitostí k prohloubení porozumění naší víře na základě otázek, které nás tyto diskuse probouzejí; otázek o přítomnosti Boží v lidských dějinách.
(čl. 73)

Křesťanství uvnitř těchto oblastí

- Místní církev, která je ve společnosti minoritou a může svobodně vyznávat svoji víru, by měla své postavení chápat jako příležitost křesťanství více zviditelnit, hledat cesty, jak se zapojit do služby společnosti a tak ji proměňovat.
- Místní církev, která je pronásledovaná, hlouběji prožívá sepětí evangelizace a tajemství Ježíšova kříže. Toto úzké spojení je darem celé církvi, neboť jí připomíná, že úspěch evangelizace nemůže být měřen kvantitativně. (čl. 74)

Křesťanství uvnitř těchto oblastí

- Zdrojem svědectví víry, vytrvalosti, odolnosti a trvalé naděje jsou pro unavenou a vysílenou církev v tradičně křesťanských krajích ty křesťanské komunity, které v minulosti či v současnosti žijí skrytě, na okraji a v pronásledování buď z etnických či ideologických, nebo z náboženských důvodů.
(čl. 75)

Misie ad gentes, pastorační péče a Nová evangelizace

- Tradiční pojmy, které rozlišují mezi zeměmi starobylého křesťanství a misijními zeměmi jsou již nevhodné a zjednodušující vzhledem k jiné situaci. Také neposkytují užitečné modely pro dnešní křesťanská společenství. Hranice mezi pastorační péčí o věřící, novou evangelizací a misijními aktivitami nejsou jasně definovatelné a je nemyslitelné, aby se mezi nimi vytvářely překážky.
- Církev v tradičně křesťanských zemích musejí pochopit, že nemohou být misionáři mezi nekřesťany v jiných zemích a kontinentech, pokud nejsou vážně znepokojeny situací doma. Proto jsou misijní aktivity směrem dovnitř věrohodným znamením a stimulem pro misijní aktivity směrem ven a naopak. (čl. 76)

Misie ad gentes, pastorační péče a Nová evangelizace

- Respondenti Lineament správně rozpoznali identitu nové evangelizace: nejde o jednoduché nahrazení starších forem pastoračních aktivit (první evangelizace, pastorační péče) novějšími formami, ale spíše jde o iniciaci procesu obnovy v základní církevní misii. Na otázku jak dnes evangelizovat, církev nevyklučuje zkoumání sebe sama a evangelizace svých společenství.
- nová evangelizace vyžaduje, aby všichni v církvi (jedinci, komunity, farnosti, diecéze, biskupské konference, hnutí, skupiny a další včetně řeholníků a zasvěcených osob) zkoumali život církve a pastorační aktivity na základě evangelia, s ohledem na život víry jednotlivců a schopnosti aktivně se podílet na hlásání evangelia. (čl. 77)

Misie ad gentes, pastorační péče a Nová evangelizace

- Tato zkouška vede ke třem základním požadavkům:
 1. schopnosti rozlišovat současné okolnosti pro hlásání evangelia a křesťanský život
 2. schopnost žít formy základního a autentického přilnutí ke křesťanské víře, jež může sloužit jako svědectví proměňující síly Boží v naší historii
 3. jasné a viditelné pouto s církví, schopné učinit její misionářský a apoštolský charakter přijatelný.
- Tyto požadavky jsou předkládány synodu v naději, že tak může církev získat pomoc na cestě obrácení nazývané „novou evangelizací)

(čl. 78)

Misie ad gentes, pastorační péče a Nová evangelizace

- Mnoho místních církví se shoduje v tom, že srdcem nové evangelizace je obnova závazku k misijnímu mandátu, který byl církvi svěřen Pánem Ježíšem Kristem... (čl. 79)

Transformace farnosti a NE

- Podle odpovědí na otázky lineament mnohé farnosti přehodnocují své farní pastorační programy. Rozsáhlé farnosti ve městech animují činnost skrze malá společenství, která jsou blíže prostředí, kde mají křesťansky působit a posilovat křesťanský život. Starší, dříve ustanovené místní církve obnovují pastorační programy tak, aby snížili jejich administrativní náročnost, neboť při poklesu počtu kněží by se mohli nechat pohltit administrativními záležitostmi. Dochází i ke spolupráci mezi farnostmi tak, aby se vytvořilo komunitní smýšlení. (čl. 80)

Transformace farnosti a NE

- Nová E je povolání církve objevit její misijní původ:
 - méně se zaměřovat na sebe a více se angažovat v hlásání víry ostatním.
 - Farnosti mají být otevřené pro všechny ke křesťanské víře a učinění zkušenosti s církví.
 - Mají být centry pro šíření a svědectví křesťanské zkušenosti, naslouchání lidem a zjišťování jejich potřeb.
 - Lidé zde mají obdržet poučení při hledání pravdy, pokrm a posilu pro svoji víru a kde se setkají s křesťanským poselstvím a Božím plánem pro lidstvo.
 - Farnost má zažívat radost z toho, že je komunitou shromážděnou Duchem, a být připravena žít své misijní povolání. (čl. 81)

Transformace farnosti a NE

- Farnost má k tomu mnoho zdrojů:
 - předně jsou jimi pokřtění lidé, kteří jsou zapojeni do budování farnosti jako dobrovolníci
 - společenství zasvěceného života, církevní skupiny a hnutí a centra sloužící povolání lidí k víře (čl. 82)

Transformace farnosti a NE

- Jde o způsob bytí církve: církvev musí být za jakýchkoliv podmínek blízko lidem a neustále hlásat evangelium, které dává život. (čl. 83)
- církvev vnímá jako překážku realizace obnovy farností nedostatek kněží. Domnívají se, že souvisí s krizí manželství a křesťanských rodin. Řešení se hledá v lepším rozdělení práce mezi kněze a laiky při animaci farností, dále v silných pastoračních programech zaměřených na kněžská povolání, která začínají modlitbou a svědectvím všech kněží o jejich povolání a rozhovoru s mladými lidmi. To se týká i řeholnic a dívek. (čl. 84)

Definice a její význam

- Návrh definice NE: V přesném slova smyslu evangelizace je misíí k národům směřovaná k těm, kteří ještě nepoznali Krista. V širším smyslu je užívána k popisu pravidelné pastorační práce; zatímco výraz „nová evangelizace“ označuje pastorační oslovení těch, kteří již praktikovali křesťanskou víru. (čl. 85)

Definice a její význam

- Definice tak označuje zeměpisnou oblast pro novou evangelizaci, i když ne výlučně, je jí primárně křesťanský Západ a pokřtění v jeho společenstvích, kteří zakoušejí novou existenciální a kulturní situaci jež ohrožuje jejich víru a svědectví. Podobně je však NE určena též církvi na ostatních kontinentech (čl. 86 a 87)
- Specifickým úkolem NE je mít odvahu opět pokládat otázku po Bohu na místech, kde lidé zakoušejí poušť a obnovit vysokou kvalitu a motivaci k víře. (čl. 86)

Kapitola č. 3:

PŘEDÁVÁNÍ VÍRY

Předávání víry

- Sk 2, 42.46-47: „Vytrvale poslouchali učení apoštolů, byli spolu, lámali chléb a modlili se. Každého dne pobývali svorně v chrámu, po domech lámali chléb a dělili se o jídlo s radostí a s upřímným srdcem. Chválili Boha a byli všemu lidu milí. A Pán denně přidával k jejich společenství ty, které povolával ke spáse.“
- Účelem nové evangelizace je předávání víry. Poutem mezi všemi věřícími včetně hierarchie je Boží slovo (živá tradice a Písmo svaté), které církve uchovává, praktikuje a vyznává. (čl. 90)

Předávání víry

- Člověk může předávat jen to, co sám žije. Jeho život musí být „modelován“ evangeliem. Duch svatý nám nejen umožňuje mít účast na životě Boží Trojice, ale také připravuje svou přítomností ty, které oslovujeme. Plodné hlásání evangelia vyžaduje hluboké společenství mezi Božími dětmi. (čl. 91)

Předávání víry

- Hlásání evangelia a předávání víry není úkolem jednotlivce nebo některých vybraných, ale je odpovědností každého křesťana a celé církve, která v nich stále znovu objevuje svoji identitu: žít jako lidé shromáždění Duchem Kristovu přítomnost mezi námi a objevit pravou tvář Boha, který je Otcem. (čl. 92)

Primát víry

- Vyhlášení Roku víry se vrací k iniciativě Pavla VI. v roce 1967 zaměřené na společné vyznání jedné víry, které má podpořit misijní aktivitu církve (čl. 93)
- Benedikt XVI: obnova a nové zkoumání základních prvků víry vzhledem k nové situaci, aby byly přijaty a proměňovaly lidské životy s cílem přijmout dar Božího synovství a přátelství v církvi. (čl. 94)

Předávání víry

- Je třeba připravit a realizovat programy zaměřené na růst a dozrávání víry; překonat soukromý a pasivní charakter víry, kdy člověk necítí potřebu poznávat svoji víru a jeho život je od víry oddělen;
- Je třeba hledat prostředky k překonání vnějších překážek křesťanského života (konzum, požitkářství, kulturní nihilismus, ztráta smyslu pro transcendenci, s níž se vytrácí potřeba spásy). (čl. 95)
- Plodem tohoto úsilí má být zvýšení kvality života křesťanského společenství a rozvoj jeho členů. (čl. 96)

Církev předává víru, kterou sama žije

- Nejlepším místem k předávání víry je komunita živená a proměňovaná liturgickým životem a modlitbou
- Komunita, která žije z hloubky liturgie, proměňuje sama sebe z pouhého setkání lidí ve společenství, které slaví a předává trojiční víru v Boha. (čl. 97)

Církev předává víru, kterou sama žije

- Velký význam pro evangelizaci a obnovu v milosti Boží má ***lectio divina*** (individuální a společné) jako přirozeného prostředí pro evangelizaci. Víra je ze slyšení: naslouchání Božímu slovu čerpá život z víry a modlitbu z nevyčerpateľného zdroje. Bůh mluví, volá, ptá se, vede, osvěcuje a soudí. To je důležité jak pro jednotlivce, tak pro církev. (čl. 97)

Církev předává víru, kterou sama žije

- Dalšími formami života víry církve jsou: svátost smíření, společné slavení liturgie hodin v křesťanských společenstvích i jednotlivě; znovuobjevení adorace; modlitební společenství (čl. 99)

Pedagogie víry

- Církev si připomíná 20. výročí vydání KKC, jehož účelem je poskytnout orientaci ve víře, aby byl její obsah jednotný a správný (čl. 100-102)
- Úkolem synody je navázat na synodu o katechezi a přemýšlet o způsobu, jak předávat obsah víry dnes tak, aby byla katecheze věrna Bohu i člověku na základě lásky k oběma. Je třeba ctít zásady inkulturace, naslouchat otázkám lidí a inspirovat jejich hledání pravdy, dobra a krásy. (čl. 104)

Osoby zahrnuté do předávání víry

- celá církev, která se zviditelňuje v místních církvích, eparchiích a diecézích, které hlásají, předávají a žijí zkušenost evangelia: společně hlásají Kristovo evangelium a slaví večeři Páně, přijímají jeho tělo a krev, aby byli všichni stále spojeni. (čl. 105)

Osoby zahrnuté do předávání víry

- komunita, která naslouchá evangeliu, je schopna předávat víru. To se uskutečňuje různým způsobem podle místních podmínek. Na předávání mají podíl lidé podle své služby (kněží, rodiče, řeholníci, katecheti) ve spojení s biskupem řádným výkonem svých úkolů a povinností. (čl. 106)
- **ústřední místo v nové evangelizaci má mít farnost**, a to nejen jako místo, kde se slaví bohoslužba, ale jako místo, kde se shromažďují rodiny, biblické skupiny, hnutí na obnovu laikátu a další. Farnost by měla být označena za výchozí bod pro koordinaci širokého rámce církevních skutečností a pastoračních aktivit. (čl. 107)

Osoby zahrnuté do předávání víry

- zvláštní důraz je také kladen na **katechety**, kteří jsou bezprostředními svědky víry a nenahraditelnými evangelizátory, kteří zastupují základní sílu křesťanských komunit. Církev jim k tomu musí poskytnout podmínky a zviditelnit jejich službu, a také jim dát podmínky ke stabilizaci jejich služby (čl. 108)

Osoby zahrnuté do předávání víry

- **jáhni a ženy** v katechetické službě – pozitivní růst;
- **kněží**: pokles počtu, delegování katechetické služby na laiky. Synoda by měla porozumět těmto změnám a přemýšlet, jak kněze povolat k životu jejich kněžské identity dnes a specifikovat, co je jejich vlastním povoláním v procesu evangelizace a předávání víry. Synoda by měla diskutovat o tom, jak by měla křesťanská komunita obnovovat smysl služby kněží, jáhnů a katechetů, kteří uvnitř ní pracují (čl. 109)

Rodina – modelové místo pro evangelizaci

- rodinám je třeba poskytnout stále aktivnější roli v procesu předávání víry
- rodiny se mohou podporovat ve společenství rodin, aby dokázaly čelit obtížím současné doby v každodenním životě(čl. 111-113)

Povolání k evangelizaci

- **rodinám** je třeba poskytnout stále aktivnější roli v procesu předávání víry
- rodiny se mohou podporovat ve společenství rodin, aby dokázaly čelit obtížím současné doby v každodenním životě(čl. 111-113)

Povolání k evangelizaci

- **Zasvěcený život:** oceňuje se jejich přínos k NE zejména v oblasti vzdělávání, zdravotní péče a pastorační činnosti mezi chudými a těmi, kteří potřebují duchovní a materiální pomoc;
- oceňuje se hodnota kontemplativního života, který je srdcem existence církve – udržuje živou esenci evangelia, primát víry a slavení liturgie a dává smysl tichu pro všechny činnosti prováděné pro slávu Boží. čl. (114)

Povolání k evangelizaci

- **Hnutí v církvi:** jejich přínosem je schopnost žít z evangelia a uvádět důvody pro volbu tohoto způsobu života; touha vyznávat svoji víru veřejným způsobem; společně se modlit a sdílet víru; věnovat se službě chudým a horlivě pečovat o formaci mladé generace. (čl. 115)
- Synod by měl diskutovat o vztahu mezi charismatem a institucí a přispět k lepšímu využití charizmat, kterými je církev ve svých členech obdarována. čl. (116)

Vydávání počtu z vlastní víry

- **Laici:** mají ukázat, že křesťanská víra poskytuje platné odpovědi na naléhavé problémy života v každém věku a kultuře (čl. 118)
- Každý by měl dokázat uvést důvody své naděje; vědomí, že cílem veškerého života je setkání s Bohem Otcem v jeho království čl. (119)
- svědectví musí být úplné: slovy i skutky; vnitřním životem i veřejným svědectvím. (čl. 120)

Ovoce víry

- Respondenti uvádějí jako ovoce obrácení ke Kristu:
 - v rodinách znamená lásku, sdílení a naděje otevřené k životu
 - v komunitách: ekumenický duch, odvaha podporovat iniciativy pro sociální spravedlnost a solidaritu, radost z nových kněžských a řeholních povolání (čl. 122)
- Motivace k činům: láska a víra vzájemně propojené

Ovoce víry

- **Ekumenismus:** patří k plodům NE. Podporuje společenství ve viditelném těle církve, která je určena pro spásu všech. Je třeba se povzbuzovat ve snaze být věrnými evageliu a růst tak v jednotě (čl. 125)
- Postoj k **pravdě**, protože ta osvobozuje, navzdory relativizaci všeho. (čl. 126)

Ovoce víry

- **Mezináboženský dialog** vedený v pravdě, která se nepředkládá silou, ale silou jí samé. Pravdu je třeba hledat s ohledem na důstojnost lidské osoby a její sociální charakter. Je třeba „cvičit se“ v dialogu (čl. 127)
- **Odvaha uznat chyby**, nevěry a skandály a projevit víru v Kristovu moc, která zachraňuje (čl. 128)

Kapitola č. 4:

OŽIVUJÍCÍ PASTORAČNÍ AKTIVITY

Oživení pastoračních aktivit

- Východisko: příkaz činit učedníky ze všech národů a křtít je; i dnes nutnost hlásat evangelium v pojmech, které jsou **srozumitelné** lidem zakotveným v určité kultuře. (čl. 129)
- z toho vyplývá výzva přehodnocovat pastorační programy určené k uvádění do víry, k výkladu a hlásání křesťanského poselství (čl. 130)

Křesťanská iniciace – evangelizační proces

- Křestní praxe církve bude závislá na tom, nakolik bude křesťanská víra schopna vést dialog s dnešní kulturou. (čl. 131)
- Křest dětí: v mladých církvích narůstá; v tradičních se spíše odkládá do dospělosti (čl. 132)
- Křest dospělých a dospívajících: dar, který je třeba využít, aby křesťanské společenství porozumělo hlubokému významu křtu (čl. 133)

Křesťanská iniciace – evangelizační proces

- Uvádění pokřtěných dětí do víry: využít struktury katechumenátu; pokračovat v ukazování propojení svátostí křtu, biřmování a eucharistie; aktivizace rodičů a prarodičů; zavedení „pokřestního katechumenátu“ s cílem obnovit praxi přilnutí k víře a překonání oddělení liturgie a života (čl. 134)
- pastorační programy pro pokřtěné a jejich rodiny patří k prioritám NE (čl. 135)

Křesťanská iniciace – evangelizační proces

- Příprava na první svaté přijímání: podobná v různých zemích, předchází jí přípravný kurs, na který někde zavazuje mystagogie a doprovázení v dalších letech (čl. 136)
- velká rozličnost pastorační povahy v přípravě na biřmování – různá období života, rozdíly v praxi i mezi diecézemi: respondentům to nevadí, naopak v tom vidí bohatství církve a chtějí je zachovat (čl. 136)

Křesťanská iniciace – evangelizační proces

- Uvádění pokřtěných dětí do víry: využít struktury katechumenátu; pokračovat v ukazování propojení svátostí křtu, biřmování a eucharistie; aktivizace rodičů a prarodičů; zavedení „pokřestního katechumenátu“ s cílem obnovit praxi přilnutí k víře a překonání oddělení liturgie a života (čl. 134)
- pastorační programy pro pokřtěné a jejich rodiny patří k prioritám NE (čl. 135)
- z teologického pohledu je třeba lépe pochopit sled svátostí KI, která vrcholí v eucharistii – je třeba hledat tomu odpovídající pastorační modely (čl. 137)

Požadavek prvního hlásání

- Cílem je viditelná přítomnost církve ve společnosti; je třeba hledat způsoby, jak přitáhnout pozornost lidí a interpretovat jejich otázky. Je třeba, aby církve dotvrzovala svoji víru veřejně. (čl. 138)
- první hlásání evangelia má charakter poskytování nabídky; cílem je obrácení, které se stane stálou součástí života křesťanů (čl. 139)

Požadavek prvního hlásání

- Místa prvního hlásání:
 - mezinárodní události (papežské cesty, SDM apod.)
 - každodenní život na pracovišti – součást obvyklých pastoračních aktivit křesťanských komunit
 - nedělní homilie, farní misie, novény, homilie při pohřbech, křtech, svatbách a slavnostech
 - svátost smíření s hlásáním Slova
 - lidová zbožnost s její oddaností svatým a Panně Marii – uvádění člověka do zkušenosti víry a odpověď na velké existenciální otázky; mariánská úcta (připomenutí LG)
 - lidové misie s hlásáním a nasloucháním Božímu slovu
 - příprava párů na svátost manželství; péče o nemocné a trpící
- (čl. 138 - 146)

Předávání víry – výchova osobnosti

- Evangelizace přímo souvisí se vzděláním, a to i ve školách a výchovných institucích. Týká se:
 - katolických škol a univerzit (kvalitní programy i kvalifikovaní učitelé)
- Priorita osoby a její formace, poskytnutí skutečného vzdělání otevřeného pravdě, zahrnující setkání s Bohem a se zkušeností víry
- důležitost zachování nadpřirozeného obsahu poznání navzdory redukce na pozemské, které má sklon prosazovat individualismus a relativizaci skutečností (je třeba vycházet ze správného porozumění člověku – chybný je koncept lidské autonomie)

(čl. 147 - 152)

Víra a znalosti

- Ekologie člověka: potřeba porozumět světu a rozvoji vědy, která bere v úvahu všechny potřeby člověka včetně otevřenosti k pravdě a k původnímu vztahu s Bohem před pádem do hříchu (čl. 153)
- Křesťanská víra pomáhá rozumu pochopit hlubokou rovnováhu mezi různými aspekty existence člověka a jeho historie (porozumění zkušenosti člověka)(čl. 154)

Víra a znalosti

- potřeba vést dialog v rozhodujících oblastech světového výzkumu, zvláště v oblasti technologie a ekonomického rozvoje (čl. 155)
- Křesťanská víra a věda se mají vzájemně obohacovat pro dobro lidstva. Jediným omezením vědeckého pokroku je ochrana důstojnosti lidské osoby stvořené k Božímu obrazu. Člověk nemůže být nikdy pouhým objektem výzkumu. (čl. 156)

Víra a znalosti

- **Krása:** člověk je schopen přijmout krásu jako viditelnou skutečnost, která představuje univerzální společenství, ke kterému je lidstvo povoláno Bohem. Vztah mezi vírou a krásou je proto základním zdrojem svědectví o víře a rozvíjení znalostí, které je celostní službou člověku.
- Tuto roli krásy je třeba v křesťanství obnovit. Pro křesťany se krása nachází ve velikonočním tajemství, ve viditelných skutečnostech spojených se životem Ježíše Krista (čl. 157)

Středem je povolání

- **Osobní povolání v současné církvi** by mělo být postaveno do středu jednání synody. Cílem je zvýšení povědomí všech pokřtěných o jejich misijní a evangelizační odpovědnosti. Je třeba znovu motivovat křesťany k angažovanosti při hlásání a předávání víry. Povzbuzení pro rodinu a zvláštní důraz na kněžskou službu a zasvěcený život. (čl. 159)
- Posílit mentalitu, ve které je život sám nahlížen jako povolání – to bude jeden z příznaků účinnosti NE. (čl. 160)

ZÁVĚR

Dostali jste sílu Ducha Svatého

- Každý člověk je zahrnut do Božího zjevení nejen jako příjemce spásy, ale také jako její hlasatel a svědek. K tomu jsme dostali Ducha Svatého. (čl. 162)
- NE znamená adekvátně reagovat na znamení doby, potřeby jednotlivců a lidstva a nové oblasti kultury, skrze které lidé vyjadřují svoji identitu a smysl života (čl. 164)

Dostali jste sílu Ducha Svatého

- Ježíš Kristus je evangeliem, které plodí naději, která umožňuje dívat se do budoucna očima plnými víry a ne slzami zoufalství (čl. 166)
- NE znamená poskytnout důvod naší víry světu, který hledá záchranu; poskytnout radost a odvahu k životu. Heslem NE by mohla být slova „Nebojte se!“ (čl. 167-169)

Dostali jste sílu Ducha Svatého

- Každý člověk je zahrnut do Božího zjevení nejen jako příjemce spásy, ale také jako její hlasatel a svědek. K tomu jsme dostali Ducha Svatého. (čl. 162)
- NE znamená adekvátně reagovat na znamení doby, potřeby jednotlivců a lidstva a nové oblasti kultury, skrze které lidé vyjadřují svoji identitu a smysl života (čl. 164)

Dostali jste sílu Ducha Svatého

- Každý člověk je zahrnut do Božího zjevení nejen jako příjemce spásy, ale také jako její hlasatel a svědek. K tomu jsme dostali Ducha Svatého. (čl. 162)
- NE znamená adekvátně reagovat na znamení doby, potřeby jednotlivců a lidstva a nové oblasti kultury, skrze které lidé vyjadřují svoji identitu a smysl života (čl. 164)